

БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

SATBAYEV
UNIVERSITY

БЕКІТЕМІН

Кафедра меңгерушісі

Ассоц. профессор, т. ғ. к.

Акатаева А. А.

«_____» _____ **2019 г.**

СИЛЛАБУС

КОД HUM1242 «Философия»

(пән атауы)

_____ 2 _____ кредит

Семестр: 1__ 2019-2020 оқу жылы

Алматы, 2019

**А. МАШАНИ АТЫНДАҒЫ БАЗАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ ИНСТИТУТЫ
ҚОҒАМДЫҚ ПӘНДЕР КАФЕДРАСЫ**

1. Оқытушы туралы ақпарат:

Лектор

Абдихапарова Г.А.

Офисные часы, кабинет 812

Email – abdihaparovag@gmail.com

**Оқытушы
(практикалық сабақ)
Абдихапарова Г.А.**

Офис сағаттары (сәрсенбі 10.00 -12.00),
кабинет 812

Email – abdihaparovag@gmail.com

2. Күрстың мақсаты:

Оқыту міндеттері

«Философия» курсының міндеті, біріншіден, студенттер үшін әр адамның өміріне қатысы бар философиялық мәселелердің өзіндік ерекшелігін ашу; екіншіден, негізгі философиялық концепциялар мен кейбір негізгі категориялар туралы жалпы теориялық түсінік беру және сол арқылы философиялық білімнің ерекшелігі мен шекарасын белгілеу болып табылады. Әрі дүниетанымдық және әдіснамалық мәселелер саласында қажетті білім алу дағдысын қалыптастыру.

- философияның пайда болу тарихы мен даму кезеңдері, оның негізгі тарихи типтері; шетелдік философиялық ойдың мазмұны мен ерекшеліктері, Қазақстанның философиялық білімінің сипаты мен ерекшелігін талдау;
- диалектика принциптерін қолдану бойынша дағдыны қалыптастыру дүниетанымды жүйелеу, яғни сәйкестендіріп реттеу, сәйкессіздіктерді анықтау, басты және екінші дәрежелі түсінікті қалыптастыру;
- кәсіби қызметте философияның негізгі ережелерін шығармашылық қолдану қабілетін негіздеу;
- студенттердің өмірге деген көзқарасын анықтау және қоршаған ортамен үйлесім табуды бағалау дағдысын қалыптастыру және дамыту;
- болашақ мамандарда философиялық-дүниетанымдық және әдіснамалық мәдениет негіздері тұлғааралық қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру және жетілдіру;
- рухани және материалдық құндылықтардың арақатынасын анықтау, олардың адам мен қоғам өміріндегі рөлін ажырата білу, студенттерді өз бетінше, логикалық және сыни ойлауға үйрету;
- ғылыми-зерттеу қабілеттерін дамыту және зияткерлік және шығармашылық әлеуетті қалыптастыру.

Оқытудың нәтижелері:

Когнитивті құзыреттілікті қалыптастыру: өз қызметінің мақсатын анықтау және оны қабылдай білу, гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар саласындағы базалық білім және олардың әдістерін кәсіби және әлеуметтік қызметтің әртүрлі түрлерінде қолдану.

Адамның рухани және тәндік, биологиялық және әлеуметтік бастауларының өзара қарым-қатынасының мәнін, адамның табиғатқа және қазіргі заманғы техникалық даму дәуірінде пайда болған қарым-қатынасын меңгеру.

Операциялық құзыреттілікті қалыптастыру: өз қызметін бағдарламалай білу; жоспар құру, оның нәтижелерін болжау; орындалатын әрекеттерді түсіну және негіздеу, білімді жаңа жағдайға көшіру, білімді тәжірибеде қолдану қабілетін қалыптастыру.

Коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру: ақпаратты моделдеу, нақты пән саласы шеңберінде негізгі ақпаратты жинақтау және бөліп шығару, А2-В1 және одан жоғары деңгейде үш тілде кәсіби терминдерді қолдана білу.

Құқықтық құзыреттілікті қалыптастыру: мемлекеттің өкілеттіктеріне, құқықтары мен міндеттеріне сәйкес белгілейтін немесе санкциялайтын адамдардың мінез-құлқының әлеуметтік нормалары мен ережелерін білу және орындау.

Өзіндік білім алуды қалыптастыру: өз бетінше жұмыс істеу қабілеті; мәселелерді шешу қабілеті; зерттеу дағдылары, ғылымның дамуы жағдайында және өзгермелі әлеуметтік практикада жинақталған тәжірибені қайта бағалауға, өз мүмкіндіктерін талдауға қабілетті болу, қазіргі заманғы ақпараттық білім беру технологияларын пайдалана отырып, жаңа білім ала білу.

3. Күрстың сипаттамасы:

Философияны зерттеу объектісі адам-әлем қатынасын анықтау болып табылады. Бұл қарым-қатынас адам қандай да бір тұрақты өмірлік бағдар ала білу үшін, өз болмысының мағынасын табу мақсатында, сондай-ақ ұсынылып отырған күрстың объектісі оның мәдени-тарихи дамуындағы және қазіргі жағдайдағы рухани өндірістің ерекше нысаны ретінде қабылданатын философия болып табылады.

Философия-дүниетаным, яғни жалпы әлемге және адамның осы әлемге деген көзқарасының жиынтығы. Философия дүниетанымның өзге формаларынан ерекшеленеді, ең алдымен, қоғамдық сананың ғылыми саласына жатады және өзінің дамуында қандай да бір пәнге емес, барлық ғылымдарға, адамзат дамуының бірыңғай жиынтық тәжірибесіне сүйенетін арнайы категориялық аппараты бар болып табылады.

Философияның түпнегізі «Әлем-Адам» жүйесіндегі жалпы проблемалардың ой-пікірлері болып табылады.

4. Пререквизиттер:

✓ «Қазіргі заманғы Қазақстан тарихы».

5. Постреквизиттер:

✓ «Ғылым тарихы мен философиясы»

6. Әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиет	Қосымша әдебиет
[1] Философия негіздері: Студенттерге арналған оқулық /Т.Х. Габитов, З.Н.Исмагамбетова, Г.К. Абдигалиева- Алматы: Эверо, 2012-392б.	1] Балашов Л. Е. Философия: Оқулық. 3-ші басылым., түзетулермен және толықтырулармен-М., 2009. — с. 664.
[2] Абдильдин, Ж. М. Философия тарихы: оқу құралы. - Алматы, 2010.	[2] Кириленко, Галина Георгиевна. Философия / Г. Г. Кириленко, Е. В. Шевцов.- М.: АСТ: сөз, 2009.-672 Б.
[3] Философия: студенттерге арналған оқулық. жоғары оқу орындары мен колледждер / құраст. Т. Х. Габитов. - Баспа. 4-е. - Алматы, 2010.	[3] Үнді философиясы: энциклопедия / Ин-т ; отв. ред. М. Т. Степанянц. - М., 2009.
[4] Философия /Оқулық. Жалпы ред.В. В. Миронова.М.,2015 ж. 928 бет	[4] Конфуций Даналығы: афоризмы және поучения / под ред.: В. П., Бутромеева, в. В., Бутромеева. - М., 2010.
[5] Тіл философиясы. Дж. Р. Серл (редактор-құрастырушы) - М.: Едиториал УРСС, 2010.-. 208 с.	[5] Хан, Г. Б. Нұрсұлтан Назарбаев: гуманизм және саяси ерік (тарихи-философиялық саяси талдау): ғылыми басылым / Г. Б. Хан, О. А. Әбдікәрімов, И. Г. Хан. - Алматы, 2010.
[6] Пол Вирильо. СПБ көру машинасы: Ғылым, 2004. - - 140 бет.	[[6] Хрусталеv Ю. М. Философия негіздері. Медициналық училищелер мен колледждерге арналған оқулық. Мәскеу «ГЭОТАР-Медиа» баспа тобы, 2008. - 304 бет.
[7] Қызыл таблетка алыңыз. «Матрицадағы» Ғылым, философия және дін. Гленн Йеффеттің редакциясымен М.: Ультрa.Мәдениет, 2003.-. 312 б.	[7] Сананың қиын проблемасы: 2009 Васильев В. В. баспа: Прогресс-дәстүр – 272 бет.
[8] Болашаққа бағдар: қоғамдық сананы жаңғырту. Астана., 2017 104 бет.	[8] В. В. Васильев . Сана және заттар: феноменалистік онтология Очерк. М.: кітап үйі «ЛИБРОКОМ», 2014-240 б.
[9] Клаус Шваб. Төртінші өнеркәсіптік революция. 208ж.2016ж.	[9] Режабек Е. Я., Филатова а. А. Когнитивная мәдениеттану. Алетея, 2010. - 316 б.
[10] Артемьев, А. И. Ғылым тарихы мен философиясы: оқу. пособие. - Алматы, 2010.	[10] Жасанды интеллект. Автор. Эндрю А. 1985. Әлем – 264 бет.
	[11] Дерек Джонстон Философияның қысқаша тарихы. Сократтан Дерридағадейін [монография] /

	<p>Д. Джонстон; ауд.: Г. З.</p> <p>Әбдірасылова, Г. Ж. Нұрышева, 2018. – 212 б.</p>
--	---

7. Күнтізбелік тақырыптар жоспары:

Неделя	Дәріс тақырыбы	Практикалық сабақ тақырыптары	Әдебиетке сілтеме	Тапсырма	Өткізілу мерзімі (апта)
1	Кіріспе. Ойлау мәдениетінің пайда болуы. Философияның пәні мен функциялары.	Философияның пәні мен функциялары, міндеттері. Философия және дүниетаным.	Философия: студенттерге арналған оқулық. жоғары оқу орындары мен колледждер / құраст. Т. Х. Габитов. - Изд. 4-е. - Алматы, 2010.		
2	Философияның тарихи типтері.	Философияның құрылымы мен бөлімдері.	Философия: Оқулық / А. Г. Спиркин. - 2-ші басылым. - М.: Гардарики, 2005. - 735 б.	Презентация (СӨЖге арналған эссе тақырыптарын таңдау)	2
3	Сана, жан және тіл. Сана феномені.	Сана және бейсана: философиялық концепцияларды салыстыру.	Философия /Оқулық. Жалпы ред.В. В. Миронова. М.,2015 ж. 928 бет	Кесте толтыру	3
4	Болмыс. Онтология және метафизика.	Болмыстың субстанционалдық концепциясын бағалау және онтологияның негізгі категорияларын талдау.	Философия: Оқулық / А. Г. Спиркин. - 2-ші басылым. - М.: Гардарики, 2005. - 735 б.	Түпнұсқамен жұмыс	4
5	Таным философиялық мәселе ретінде. Танымның субъектісі және объектісі.	Гносеология. Білім және таным. Таным түрлері.	Философия /Оқулық. Жалпы ред.В. В. Миронова. М.,2015 ж. 928	СӨЖ тапсыру	5

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

Неделя	Дәріс тақырыбы	Практикалық сабақ тақырыптары	Әдебиетке сілтеме	Тапсырма	Өткізілу мерзімі (апта)
			бет		
6	Ғылым, техника және технологиялар.	Ғылымдағы әдіс мәселесі. Ғылым және техника. Қазақстанның үшінші дамуындағы цифрлы технологиялар.	Клаус Шваб. Төртінші өнеркәсіптік революция. 208стр. 2016г. Спиркин А. Г. Философия для технических вузов / А. Г. Спиркин. — М. : Юрайт Баспасы, 2016. 392 б.	Салыстырмалы талдау.	6
7	Адам. Адам философияның негізгі мәселесі ретінде.	Философиялық антропология. Философия тарихындағы адам бейнелері.	Спиркин А. Г. философия Негіздері : оқулық үшін АБО / А. Г. Спиркин. — М. : Юрайт Баспасы, 2016. — 392 б.	Эссе	7
8	Өмір мен өлім. Өмірдің мәні	Практикалық тәжірибедегі өмірдің мәнін іздеудің маңызды аспектілері: философиялық талдау.	Философия /Оқулық. Жалпы ред.В. В. Миронова. М.,2015 ж. 928 бет	Баяндама дайындау (СӨЖ тапсыру)	8
9	Этика. Құндылықтар философиясы.	Адам мен қоғам өміріндегі құндылықтар. Қазақ философиясының экзистенционалды сипаты.	Философия Г. Кириленко, Е. В. Шевцов.- М.: АСТ: сөз, 2009.-672 б.	Презентация	9
10	Білім беру философиясы.	Оқыту мен білім беру аясындағы философиялық түсінік.	Николаева Л.Ю. Білім беру философиясы.	Түпнұсқамен жұмыс	10

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

Неделя	Дәріс тақырыбы	Практикалық сабақ тақырыптары	Әдебиетке сілтеме	Тапсырма	Өткізілу мерзімі (апта)
			2014 г.		
11	Еркіндік философиясы.	Еркіндік еркі мәселелерін интерпритациялау және ұғыну.	Онтология және таным теориясы. Миронов В.В., Иванов А.В. М., 2005	Түпнұсқа амен жұмыс	11
12	Қоғам және мәдениет	Қоғамдық сананың феномені: формалары, құрылымы, мәні. XXI ғасырдағы қазақстандық қоғамдағы қоғамдық сананың жаңғыруының мәні. Қазіргі заманның жаһандық өзгерістері.	Философия /Оқулық. Жалпы ред.В. В. Миронова. М.,2015 ж. 928 бет	Эссе (СӨЖ тапсыру)	12
13	Тарих философиясы.	Тарих философиясының объектісі және пәні. Қазақ философиясының тарихи дамуындағы мәселелерді талдау.	Философия: студенттерге арналған оқулық. жоғары оқу орындары мен колледждер / құраст. Т. Х. Габитов. - Изд. 4-е. - Алматы, 2010.	Түпнұсқа амен жұмыс	13
14	Дін философиясы.	Қазіргі заманғы мәдениеттегі дін философиясы.	Дін философиясы/оқулық. Жалпы ред. Шахнович М. м. 2017 ж. 273 бет	Презентация	14
15	«Мәңгілік ел» және «Рухани жаңғыру» – жаңа Қазақстанның	«Мәңгілік Ел» стратегиясы	Болашаққа бағдар: қоғамдық сананы	Презентация	15

Неделя	Дәріс тақырыбы	Практикалық сабақ тақырыптары	Әдебиетке сілтеме	Тапсырма	Өткізілу мерзімі (апта)
	философиясы	ижәне «Рухани жаңғыру» жобасы Қазақстанның тарихи дамуының жаңа векторы ретінде.	жаңғырту. Астана., 2017 104 стр., М. Б. Қасымбеков, С. Ж. Пірәлиев Мангілік Ел жоғары оқу орындарының арналған оқулық. Алматы 2015		

* Күнтізбелік – тақырыптық күнтізбеде мереке күндеріне байланысты өзгерістер болуы мүмкін

8. Тапсырмалар және оларды орындаудың қысқаша әдістемелік нұсқаулары:

✓ Студенттің өзіндік жұмысы (СӨЖ):

СӨЖ тақырыптары:

1.Адамның дүниетанымдық өзін-өзі анықтауы және ондағы философияның рөлі.
2.Мәдениет контекстіндегі философияның тарихи түрлері. Шығыс мәдениетіндегі философия феномені.
3. Ежелгі грек философиясының дүниетанымдық ұстанымдарын салыстырмалы талдау.
4. Араб-мұсылман және Батыс Еуропа философиясындағы сенім мен білімнің арақатынасы мәселесі; салыстырмалы талдау.
5. Ренессанс мәдениетіндегі философия.
6. XIX және XX ғ. мәдениетіндегі батысеуропалық философия.
7. Маркстың жаттану тұжырымдамасы: қарсы емес және қарсы тұстары.
8. Қазақ философиясы.
9. Болмыс философиясы.
10.Адам, оның мәні, тіршілік етуі.
11. Адам мен қоғам болмысындағы табиғи және мәдени арақатынасы.
12. Мәдениеттегі ғылым, өнер, дін және мораль арақатынасы.
13. Диалектика теориясының мәселелері. Эпистемология.

14. Жаһандану жағдайында мәдени өзіндік ерекшелікті сақтау мәселесі.

15. Рухани жаңғыру-дүниетанымдық идеологиялық тәсілі. «Мәңгілік Ел» стратегиясы

СӨЖ бағалау критерийлері

8 баллдық бағалау, егер:

- тапсырма толық көлемде орындалғанда, негізгі ой айқын және түсінікті көрсетілсе;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келгенде;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдіріп, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірсе.

6 баллдық бағалау, егер:

- тапсырма толық көлемде орындалса, идея айқын және түсінікті болса;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келгенде;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмесе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмесе.

3 баллдық бағалау, егер:

- тапсырма толық көлемде орындалса, бірақ ой айқын және түсінікті болмаса;
- ұсынылған материал ішінара мәлімделген тақырыпқа сәйкес келеді;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмейді, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмейді.

0 баллдық бағалау егер:

- тапсырма толық көлемде орындалмаса;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмесе;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмесе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмесе.

Эссеге қойылатын талаптар:

1. Эссе көлемі 1-2 беттен аспауы керек (мин. 100 сөз, максимум – 150 сөз)
2. Эссе біртұтас ретінде қабылдануға тиіс, идея айқын және түсінікті болуы керек.
3. Қысқа және анық жазу керек. Эсседе артық ештеңе болмауы керек, сіздің ұстанымыңызды, идеяларыңызды ашу үшін қажетті ақпаратты ғана қамтуы тиіс.
4. Эссе жазудың мақсаты оқушылардың тандаған тақырыпты шығармашылықпен түсіну, өз ұстанымын дәлелдей отырып, қойылған мәселе бойынша өз пікірін және пікірін білдіру дағдыларын дамыту болып табылады.
4. Эссенің сауатты композициялық құрылымы болуы керек, құрылымы бойынша логикалық, нақты болуы керек.
5. Эссенің әрбір абзацы тек бір негізгі ойдан тұруы тиіс.
6. Эссе оның авторы теориялық ұғымдарды, терминдерді, жалпылауды, дүниетанымдық идеяларды біледі және ұғынықты пайдаланатынын көрсетуі тиіс.
7. Эсседе мәселе бойынша айтылған ұстанымның айқын дәлелдері болуы тиіс.
- мәселе бойынша эссе авторының ойлары қысқа тезистер түрінде баяндалады

- ой дәлелдемелермен бекітілуі тиіс - сондықтан тезиске дәлелдер келеді

✓ Студенттің оқытушымен өзіндік жұмысы (СОӨЖ):

✓ СОӨЖ тақырыптары (ЭССЕ)

1. Кіріспе. Философия мәдениет феномені ретінде.
2. Шығыс мәдениетіндегі философия феномені.
3. «Қазіргі Қазақстанның үшінші жаңғыруын жүзеге асырудағы философияның рөлі».
4. «Үңгір аллегориясы: қазіргі заманғы оқу» (Дерек Джонстонның жұмысын «Философияның қысқаша тарихы» атты пайдалану ұсынылады).
5. «М. Хайдеггер онтологиясының негізгі ұғымдары».
6. Ренессанс философиясы. Антикалық идеалдарға оралу: космоцентризм, антропоцентризм. Өнер мен ғылымды дамыту. Қазіргі үлгідегі ғылымның пайда болуы.
7. Канттың категориялық аппараты. Канттың негізгі шығармалары. Гегельдің «Әлемдік жан» идеясы.
8. «Гносеологиялық оптимизм, скептицизм және агностицизм»
9. XIX - XX ғасырлардағы батыс философиясының негізгі идеялары мен бағыттары.
10. Әлеуметтік философия: Карл Ясперс, Данилевский, Шпенглер. Ғылым философиясы: К. Поппер, Т. Кун, И. Лакатос. Экзистенциализм: Хайдеггер, Сартр, Камю.
11. Сана қазіргі батыс философиясының басты тақырыптарының бірі.
12. Постпозитивистердің аналитикалық философиясы, Француз структурализм мектебі, тіл философиясының қазіргі теориялары.
13. Когнитивті ғылым: гуманитарлық, техникалық және жаратылыстану пәндері.
14. Техника дамуының адам және қоғам өміріне әсері.
15. Рухани жаңғыру-дүниетанымдық идеологиялық тәсілі. «Мәңгілік Ел» стратегиясы

СОӨЖ бағалау критерийлері

Егер 10 баллдық баға қойылады:

- тапсырма толық көлемде орындалса, негізгі ой айқын және түсінікті болса;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келсе;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірсе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірсеі.

8 баллдық баға, егер:

- тапсырма толық көлемде орындалса, идея айқын және түсінікті болса;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келсе;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмесе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмесе.

5 баллдық баға, егер:

- тапсырма толық көлемде орындалса, идея айқын және түсінікті емес болса;
- ұсынылған материал ішінара мәлімделген тақырыпқа сәйкес келсе;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмесе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмесе.

0 балл баға егер:

- тапсырма толық көлемде орындалмаса;
- ұсынылған материал мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмесе;
- автор осы мәселеге өз көзқарасын білдірмесе, жеке тәжірибесінен мысалдар келтірмесе.

✓ **Аралық бақылау:**

Аралық бақылау 1-2 ауызша және жазбаша түрде өтеді (коллоквиум)

✓ **Экзамен:**

- Экзамен түрі** – бірінші теориялық сұраққа жазбаша жауап 40 % (12 ұпай)
- бірінші теориялық сұраққа жазбаша жауап 40 % (12 ұпай)
  - екінші сұраққа жазбаша жауап – эссе 60% (16 балл)

ТҮПНЕГІЗДЕРМЕН ЖҰМЫС

1. Аристотель «Этика»
2. Николай Коперник " аспан денелерінің айналымы туралы»
3. Джордж Бруно « Әлемнің шексіздігі және әлемдер туралы»
4. Т.Мор «Утопия»
5. Томазо Кампанелла «Күн қаласы»
6. Френсис Бэкон «Жаңа Органон»
7. Э.Тоффлер «Болашақтың таңданысы»
8. Джон Локк «Адам ақылы жайындағы тәжірибе»
9. Томас Гоббс «Левиафан»
10. Томас Гоббс «Азамат туралы»
11. Спиноза Б. «Этика»
12. Вольтер «Философиялық хаттар»
13. Клод Гельвеций «Ақыл туралы»
14. А.Шопенгауэр «Әлем ерік ретінде»
15. А. Шопенгауэр «Өмір даналығы афоризмдері»
16. Э. Фромм «Еркіндіктен қашу»
17. Э.Фромм «Адам деструктивтілігінің анатомиясы»
18. Ф.Ницше « Заратустра былай деген»
19. Ф.Ницше «Мейірімділік пен зұлымдықтың арғы жағында»
20. К.Поппер «Ашық қоғам және оның жаулары»
21. Д.Дидро «Монахиня»
22. Ж.Жак Руссо «Шығу тегі туралы ойлау»
23. Ф. Фукуяма «Тарихтың соңы»
24. Мишель Монтень «Тәжірибелер»
25. Джордано Бруно «Әлемнің шексіздігі жайында»
26. Н. Макиавелли «Әскери өнер туралы», «Патша»
27. Б.Спиноза «Этика»
28. Бокаччо Джованни «Декамерон»
29. Гольбах Поль Анри «Бөлшектелген христиандық» Ламерти Жульен «Адам-машина»
30. Людвиг Фейербах « Христиандықтың мәні »
31. Аристотель «Жан туралы»
32. Ибн Сина «Білім кітабы»
33. Б.Спиноза «Ақыл-ойды жетілдіру туралы трактат»
34. Мамардашвили Мераб «Мен философияны қалаф түсінемін»
35. Рассел Бертран «Неке және мораль»
36. Клаус Шваб « Төртінші өнеркәсіптік революция» Хайдеггер М. «Болмыс және уақыт»
37. Эдмунд Гуссерль « Картезиандық ойлар »
38. Жан Поль Сартр « Жүрек айнуы »
39. Хосе Ортега-и-Гассет «Махаббат туралы этюдтар»
40. С.Кьеркегор «Немесе-немесе»
41. Альбер Камю «Құлау»
42. Мишель Фуко «Қадағалау және жазалау»
43. Славой Жижек «Зорлық-зомбылық туралы»

Билет үлгісі (үлгі ретінде)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
СӘТБАЕВ УНИВЕРСИТЕТІ

Қоғамдық пәндер кафедрасы

Философия кафедрасы

Билет № 0

1. Ежелгі Үнді философиясындағы ортодоксалды және ортодоксалды емес философиялық мектептерін салыстырыңыз..
2. Философия ғылым болып табылады ма?
3. Философия тарихында біз «утопиядан», мінсіз мемлекеттердің үлгілерін көре аламыз. XX ғасыр әдебиетінде адам тарихын дамытудың ашық нұсқаларын бейнелейтін «антиутопия» кең таралған. Бұл сіздің пікіріңіз бойынша немен байланысты?

Кафедра меңгерушісі _____ Акатаева А.А.

Ізденуші: Абдихапарова Г.А.

Протокол № 3 от «_____» октября 2019 г.

* Емтихан жауаптарын бағалау критерийлері

Емтихан балы-40 ұпай:

1 сұрақ - 12 ұпай (40%) – білім, түсіну, пайдалану

1 сұрақ - 12 ұпай (40%) – білім, түсіну, пайдалану

2 сұрақ - 16 ұпай (60%) – талдау, синтез, бағалау, креативтілік

Ф КазНИТУ 706-10. Экзаменационный билет

Бағдарламалық сұрақтар

1 бөлім (Философия тарихы)

1. Діни әлемнің бейнеленуінің философиялық дәйектілігін ашыңыз.
2. Қазіргі Қазақстанның үшінші жаңғыруын жүзеге асырудағы философияның рөлін айқындаңыз.
3. Философия тарихындағы негізгі кезеңдерді атаңыз.
4. Ежелгі Үндістандағы ортодоксалды және бейортодоксалды философия мектептерін салыстырыңыз.
5. Философиялық тұжырымдарға сипаттама және салыстырмалы талдау беріңіз: саналы және бейсаналық.
6. Ежелгі Греция философиясының сократқа дейінгі мектебін жіктеңіз.
7. Антикалық диалектиканың қалыптасуын сипаттаңыз.
8. Левкипп, Демокрит және Эпикурдың атомдық ілімін сипаттаңыз.
9. Сократтың «Майевтика» философиялық әдісін түсіндіріңіз.
10. Платонның идеялар, қоғам және таным туралы ілімін талдаңыз.
11. Аристотель философиясындағы диалектика мен категорияларды жүйелеңіз.
12. Аристотельдің мемлекет туралы ілімін және оның формалары сипаттаңыз.
13. Эллиндік және Римдік кезеңдерін жіктеңіз.
14. Ортағасырлық философияның теоцентризмін, креационизмін және провиденциализмін негізгі ұғымдар ретінде сипаттаңыз.
15. Философияның негізгі мәселесі ретінде философияның реализм мен номинализм (универсалдар туралы дауласу) бағыттарын ашыңыз.
16. Киелі Августин және Фома Аквинскийдің философиясындағы сенім мен ақыл мәселесін жүйелеңіз.

17. Орта ғасырлық араб тіліндегі философияға сипаттама беріңіз. Жаратылыстану-ғылыми, философиялық және әлеуметтік-этикалық көзқарастарын талдаңыз.
18. Қайта өрлеу философиясы: антропоцентризм, гуманизм және пантеизм бағыттарын сипаттаңыз.
19. Энциклопедизм, универсализм, араб-мұсылман перипатетизмі: Әл-Кинди, әл-Фараби, ибн Сина, Ибн-Халдун қарастырыңыз.
20. Позитивистік философияның үш кезеңін жіктеңіз.
21. Ф. Бэкон, Р. Декарт философиясындағы таным әдісінің мәселесін тұжырымдаңыз.
22. Б. Спинозаның, Р. Декарт және Лейбництің философиядағы субстанция мәселесін қарастырыңыз.
23. Жаңа заман философиясындағы адам және азаматтық қоғам мәселесін ашыңыз (Т. Гоббс, Дж.Локк).
24. XVIII ғасырдың ағарту философиясының негізгі идеяларын анықтаңыз (Вольтер, Руссо, Дидро және т.б.).
25. Қожа Ахмет Яссауидің сопылық ілім туралы негізгі идеялары мен принциптерін көрсетіңіз.
26. Гносеология мәселесі бойынша И. Канттың философиялық көзқарастарын ашыңыз.
27. Қазақ философиясының ерекшеліктерін сипаттаңыз.
28. Гегель философиясына марксистік философияның негізі ретінде сипаттама беріңіз.
29. Постмодерн философиясы. Оның пайда болу себептерін талдаңыз.
30. Экзистенциализм философиясын талдау: негізгі идеялар мен өкілдерін қарастырыңыз.

2 бөлім (эссе)

1. Қазіргі әлемдегі ғылыми-техникалық прогрестің рөлі және оның адамның ой-өрісіне әсері.
2. Еркіндік дегеніміз не? Көзқарасыңызды негіздеңіз.
3. Болашақ инженерлерге философияны үйрену керек пе? Толық жауап беріңіз (кемінде екі дәлел келтіріңіз).
4. Философия сабақтарында алынған білімді өмірде қолдануға бола ма? Егер мүмкін болса, мысал келтіріңіз. Егер жоқ болса, түсіндіріңіз.
5. Эвтаназия: ол сіздің көзқарасыңыз бойынша мүмкін бе? Аргумент келтіріңіз.
6. Какие философские идеи Вы замечали в литературе, кино, компьютерных играх и т.д. Что Вы думаете об этом?

7. Является ли философия наукой?
8. Возможна ли философия в 21 веке, или же она осталась в истории человеческой мысли в связи с развитием отдельных наук?
9. Современная наука и философия: проблема взаимоотношений.
10. Что является источником морали в современном обществе по Вашему мнению?
11. Что такое прогресс общества по Вашему мнению? Связан ли прогресс общества с прогрессом в технике, науке?
12. Обобщите данные частных наук о современной эволюции человека, его жизнедеятельности, роли во Вселенной, общественном прогрессе.
13. **Раскройте понятие и структуру общественно-экономической формации. Формация и цивилизация. Сущность исторического процесса.**
14. Вы прошли курс «Философия». Поменялось ли Ваше представление, что это такое, «философия»? Сравните Ваше понимание этого термина сейчас с пониманием до начала изучения ее.
15. Человек – в нем больше социального или биологического?
16. В чем причины, по Вашему мнению, появления философии в человеческом обществе.
17. В 20 веке часто высказывались предостережения об угрозе со стороны развития техники для человечества. Как Вы считаете, прогнозы оправдались?
18. «Я знаю только то, что ничего не знаю» Проанализируйте данное высказывание.
19. «Мыслью, следовательно, существую» Проанализируйте данное высказывание.
20. Есть ли объективные критерии истины в науке, философии и жизни по Вашему мнению?
21. Какая философская школа (или идеи какого философа) Вам близка?
22. «Знание – сила» Проанализируйте данное высказывание.
23. «Человек – мерилло всех вещей» Проанализируйте данное высказывание.
24. «Все течет, все меняется» Проанализируйте данное высказывание.
25. «Что не убивает меня, то делает меня сильнее» Проанализируйте данное высказывание.
26. В истории философии мы можем наблюдать «утопии», модели идеальных государств. В 20 веке широкое распространение в литературе получили «антиутопии», рисующие мрачные варианты развития человеческой истории. С чем это связано по Вашему мнению?
27. Способствует ли философия развитию науки?

28. Существуют ли вечные истины?
29. Разрешимы ли глобальные проблемы (глобальное потепление, нехватка ресурсов, эпидемии болезней)?
30. После окончания курса «Философия», узнали ли Вы что-то полезное для себя?

Порядок проведения экзамена:

1. Экзамен проводится в письменной форме с использованием 40-балльной системы оценки.

2. Экзаменационные билеты включают 3 вопроса.

Максимальное количество баллов за первый вопрос - 10 баллов, и второй теоретический вопрос билета - 10 баллов, эссе – 20 баллов. Итоговая оценка за экзамен определяется как сумма баллов, набранных студентом по вопросу и эссе.

3. Продолжительность экзамена – 120 минут

4. Выходить из зала во время экзамена не разрешается.

5. Экзамен считается сданным на оценку «неудовлетворительно», если обучающийся получил суммарно за первый, второй вопросы и эссе менее 10 баллов;

6. Использовать шпаргалки, мобильные телефоны, книги, калькуляторы или другие материалы/устройства во время экзамена;

7. Препятствовать или вмешиваться в работу других студентов во время выполнения заданий;

8. Разговаривать во время проведения экзамена.

КРИТЕРИИ ОЦЕНИВАНИЯ ЭКЗАМЕНА (за 1 и 2 вопрос):

Оценка в 12-10 баллов ставится в случае, если обучающийся:

- дал правильный, обстоятельный, аргументированный, логически непротиворечивый ответ, полностью раскрывающий суть поставленного вопроса;
- продемонстрировал глубокое и системное знание фактического материала;
- свободно владеет концептуально-понятийным аппаратом, научным стилем речи и профессиональной терминологией.

Оценка в 9 - 7 баллов ставится в случае, если студент:

- раскрыл суть поставленного вопроса, но в ответе имеются отдельные неточности формулировок;
- продемонстрировал знание основных моментов программного материала;
- умеет пользоваться концептуально-понятийным аппаратом в процессе анализа основных проблем;
- представил в целом логически корректное, но не всегда точное и аргументированное изложение ответа.

Оценка в 6 - 4 балла ставится в случае, если обучающийся:

- раскрыл поставленный вопрос недостаточно полно, в формулировках имеются ошибки, а ответ слабо аргументирован;
- продемонстрировал фрагментарные, поверхностные знания учебно-программного материала;
- испытывает затруднения с использованием научно-понятийного аппарата и терминологии.

Оценка в 3 балла ставится в случае, если обучающийся:

- представил частично правильный ответ на вопрос билета, хотя и неполный, с

отдельными ошибками и неточностями;

- продемонстрировал обрывочное знание материала;
- использовал научно-понятийный аппарат и терминологию, относящиеся к теме экзаменационного вопроса, с серьезными ошибками;
- непоследовательно излагает материал.

Оценка менее 3 баллов ставится в случае, если обучающийся:

- не раскрыл поставленный вопрос, а в ответе имеются грубые ошибки;
- частично представил учебно-программный материал;
- ошибочно и неполно использовал терминологию и научно-понятийный аппарат, относящейся к теме;
- представил ответ на экзаменационный вопрос, где отсутствует аргументация.

Оценка в 0 баллов ставится в случае, если:

- полностью отсутствует ответ на вопрос билета;
- работа написана не по вопросу билета;
- обучающийся нарушил установленные процедуры экзамена, что повлекло его

удаление с экзамена.

КРИТЕРИИ ОЦЕНИВАНИЯ ЭССЕ:

Оценка в 16-13 баллов ставится при выполнении следующих пунктов:

Изложено правильное понимание вопроса и дан на него исчерпывающий ответ, содержание раскрыто полно.

Письменная работа оформлена аккуратно, без произвольных сокращений и не содержит информации, не относящейся к предмету ответа.

Оценка в 12-9 баллов ставится при выполнении следующих пунктов:

Изложено правильное понимание вопроса, дано достаточно подробное описание предмета ответа, приведены и раскрыты в тезисной форме основные понятия, относящиеся к предмету ответа, ошибочных положений нет.

Письменная работа содержит значительное число поправок или отдельные нечеткие формулировки и информацию, не относящуюся к предмету ответа, или произвольные сокращения.

Оценка в 7 - 5 баллов ставится при выполнении следующих пунктов:

Изложено в целом правильное понимание вопроса. В то же время дано неполное, неточное описание предмета ответа и некоторых относящихся к нему понятий.

Письменная работа оформлена неаккуратно. Содержит исправления целыми абзацами или значительное количество нечетких формулировок

Оценка «неудовлетворительно» (0 баллов) ставится при следующем ответе:

Ответ дан по указанному вопросу неверно, содержит, в основном, ошибочные положения. В ответе не раскрыты основные понятия.

9. Критерии оценивания работ:

Максимальная оценка знаний по видам заданий

Активность на практических занятиях	6
Выполнения практических заданий (СРСР)	10
1-я промежуточная аттестация (Midterm)	13
Проектные работы (презентации)	13

Самостоятельная работа студента (семестровая)	8
2-я финальная аттестация (Endterm)	10
Итоговый экзамен	40
Итого	100

График сдачи требуемых работ

№ п/п	Виды контроля	Макс балл недели	Недели															Итого макс балло в	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	Активность на практических занятиях	0,5		*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*			6
2	Выполнение практических заданий (СРСР)	2				*		*				*		*		*			13
3	Проектные работы (презентации)	2					*		*			*			*		*		13
4	1-я промежуточная аттестация (Midterm)	10,0									*								10
5	Самостоятельная работа студента (семестровая)	2		*			*					*		*					8
6	2-я финальная аттестация (Endterm)	10,0																*	10
7	Итоговый экзамен	40																	40
8	Всего в сумме																		100

*Возможно получение бонусных баллов за выполнение дополнительных заданий

10. Политика поздней сдачи работ:

При несвоевременной сдаче работ возможно снижение оценки на 1 балл.

11. Политика посещения занятий:

Студент должен приходить подготовленным к лекционным, практическим и занятиям. В пункте 9 данного курса в таблице «График сдачи требуемых работ» указывается «Активность на лекционных обсуждениях/ Активность на практических занятиях» что подразумевает под собой мотивацию в виде дополнительных баллов за посещаемость. Требуется своевременная защита лабораторных работ, полное выполнение всех видов работ (практических и самостоятельных). Студент не должен опаздывать и пропускать занятия. Если Вы вынуждены пропустить промежуточный экзамен по уважительным причинам, Вы должны предупредить преподавателя заранее до экзамена. Пропуск экзамена по неуважительной причине лишает Вас права на его сдачу.

12. Политика академического поведения и этики:

Будьте толерантны, уважайте чужое мнение. Возражения формулируйте в корректной форме. Плагиат и другие формы нечестной работы недопустимы. Не допускаются

подсказывание и списывание во время экзаменов, сдача экзамена за другого студента. Студент, уличенный в фальсификации любой информации курса, получит итоговую оценку «F».

13. Согласно «Кодексу академической честности НАО КазННТУ им.К.И.Сатпаева» принятого 18.01.2018 г., «Академическая политика и правила обучения в КазННТУ» подразумевают неукоснительное соблюдение принципов Академической честности всеми участниками академического процесса, включающей сочетание ценностей и принципов, которые развивают личную честность в обучении и оценивании всех участников академического процесса. Академическая честность также включает достойное поведение при проведении письменных контрольных работ, экзаменов, эссе, исследований, презентации.

А так же в пункте 5 Основные факторы нарушения принципов академической честности, написано:

«5.1 К академической нечестности, академической непорядочности и академическому обману относятся следующие явления:

- Плагиаг: дословное воспроизведение работы другого автора (коллектива, организации или сообщества) без указания автора умышленное и не умышленное;
- Фабрикация, фальсификация авторства, данных по изданию и публикации, информации»
- Списывание: попытка учащегося получить помощь в выполнении письменной работы, так что бы об этом не узнал преподаватель или экзаменатор;
- ложь: предоставление ложных сведений преподавателю;
- саботаж: попытка помешать другим выполнить академическую работу.